

From: Molnár Tamás Dr. [mailto:tamas.molnar@bm.gov.hu]

Sent: Tuesday, October 02, 2012 1:09 PM

To: Takács Gyula Péter

Cc: Bogó Nándorné dr.; Szacsúri János Dr.; Huszár Katinka dr.; Jánoskúti Boglárka dr.; Töttös Ágnes dr.; Hódosi Anikó; Stauber Péter Dr.; Ferkócza Judit

Subject: RE: Puzzled by Policy - fórum a bevándorláspolitikáról

Importance: High

Tisztelt Takács Gyula!

A BM EU Együttműködési Főosztályának álláspontját a platformmal, illetve a jelentéssel kapcsolatban az alábbiakban foglalom össze:

1. Számunkra (minisztérium) is probléma, hogy a közvélemény nem tud róluk vagy nem reagál bizonyos olyan szakpolitikai döntést igénylő kérdéskörökre, amelyek Nyugat-Európában élénk közérdeklődésre tartanak számot. A **schengeni térségen belüli szabad mozgás**, a schengeni övezet kibővítésének kérdése, vagy adott esetben a szabad mozgás jogának gyakorlását korlátozó, a határellenőrzések visszaállítására vonatkozó lehetőség olyan témák, amelyekben a szakpolitikai vonal nem vihető hitelesen a közvélemény várható reakcióinak ismerete nélkül. Sőt, nem is lenne szabad megkérdezésük nélkül hosszú távú stratégiai döntéseket hozni. Továbbmenvő: napi szinten jelennek meg a külső határainkon elfogott illegális migránsokról szóló jelentések a hírekben, így hasznos lenne tudni, hogy mennyire tekinti a közvélemény ezt jelentős biztonsági problémának.

A fentiekre tekintettel úgy véljük, hogy a **FRONTEX bevetetősége** túl partikuláris, csak a szakma számára releváns dolog. Ezzel szemben a szabadon átjárható belső határok megszűnése, vagy éppen keleti irányba való kiterjesztése viszont nagyon is számot tarthat közérdeklődésre. Ennek lehetne például új topikot szentelni a platformon.

2. A jelentés szerint a projekt a magyarországi bevándorláspolitikai témákat kívánja közzétenni és megvitatni. ugyanakkor számos, a jelentésben is megfogalmazott kérdéskör már eltávolodik a migráció szorosán vett témájától. Ahogy a jelentés is rögzíti, a **határon túli magyarok bevándorlásával, honosításával** kapcsolatos szabályozás inkább a nemzetpolitika, mint a migrációs politika része ma már. A jelentés (3. o.) felveti ezzel kapcsolatban, hogy a határon túli polgártársaink szavazati jogának gyakorlati kérdései szintén érdekes téma lehet a közeljövőben. A jelentés 22. oldala részletesebben is tárgyalja ezt a kérdést, és jelzi, hogy a következő választásokhoz közeledve a téma újra aktualitást nyer. A KIM is elképzelhetőnek tartja, hogy a nemzetpolitikai témákkal kapcsolatos konzultációra a PpP platform felhasználásával kerüljön sor, a jelentéskészítő pedig hozzáteszi, hogy az új felvetések – tehát az előzőekből következtethetően a választási szabályozáshoz kötődő kérdések – esetenként e téma (vagyis a bevándorlás) alá is bekapcsolhatók. Mi ugyanakkor azon a véleményen vagyunk, hogy míg a határon túli magyarokkal kapcsolatos nemzetpolitika tartalmaz bevándorlási érintettséget, a választási rendszer vitája már azonban igencsak eltávolodik a bevándorlás kérdéskörétől, hiszen a legtöbb ellentétes álláspontot kiváltó kérdés, vagyis a határon túl élő, az egyszerűsített honosítás révén magyar állampolgárrá válók választási jogosultsága éppen hogy olyan személyeket érintenek, akik soha nem éltek a bevándorlás lehetőségével.

3. A jelentés szerint a **magasan képzett szakemberek gazdasági migrációja** szintén aktuális téma. Ugyanakkor a vezetői összefoglaló e kérdéskör kapcsán elsősorban a magasan képzett magyar állampolgárok kivándorlását említi. E tekintetben tehát jelezni kívánjuk, hogy bár ok-okozati összefüggésben van a magyar állampolgárok kivándorlásának tendenciája, és az így keletkezett hazai munkaerőigény külföldi munkavállalók általi betöltése, ugyanakkor e két politika más-más megközelítést, más-más szakpolitikai szabályozást igényel. Az itt érintett téma nem migrációs, hanem emigrációs (kivándorlási) kérdés, s egészen más személyi kört (utóbbi: magyar állampolgárokat) érint. Ezért javasoljuk e két kérdéskör elkülönített kezelését a kérdőív tekintetében is.

4. A vezetői összefoglaló tájékoztat továbbá arról, hogy a PbP vitafórumában a bevándorlók letelepedésének mezsgyéjén a társadalmi integráció egyes további kérdéseit is felvetették. E kérdéscsoporttal kapcsolatban merül fel, hogy a **roma integráció** kérdéskörének jelentősebb teret adjanak. Határozottan állítható azonban, hogy a roma kérdés – bár társadalmi kérdés – Magyarországon részben sem érinti a bevándorláspolitikát. A magyar roma kérdés e vonatkozásban tehát jelentősen eltér a francia vagy olasz helyzettől, hiszen Magyarországon nem bevándorlók, hanem magyar állampolgárok a roma nemzetiségű személyek. Ezt a jelentés 21. oldala is tényként rögzíti, mégis azt javasolja, hogy „a téma ahhoz is keretet nyújthat, hogy elinduljon egy diskurzus a nem bevándorló, de mégis periférikusnak számító magyarországi roma közösség integrációjáról.” Úgy véljük azonban, hogy Magyarország esetében nem helytálló a roma kérdés összekapcsolása a bevándorlás kérdéskörével, hiszen társadalmi integrációs problémájuk sem a bevándorláspolitikai részeként, hanem – többek között - a kisebbségpolitika részeként kezelendő. A társadalmi integráció kapcsán is jellemzően eltérő problémák merülnek fel a távoli kultúrákból – adott esetben eltérő vallási és nyelvi háttérből - érkező migránsok esetében, és a bár a magyar társadalomban szocializálódó, ám jellemzően gazdasági helyzetük révén a társadalmi periférián élő roma kisebbség esetében.

5. Ezen túl nem tartanánk szerencsésnek az alapvetően bevándorlás-politikára fókuszáló programba belekeverni a **menekültügy kérdését**, egyrészt a téma szenzitivitása miatt, másrészt elkerülendő, hogy összekeveredjen például a munkavállalási célú migrációval a nemzetközi védelemnek ezen formája.

6. A kérdésekre adott részletes válaszok megoszlására vonatkozó észrevételek

- *„A bevándorlás általános megítélése, valamint az ország-specifikus kérdés (a kínai beruházásokhoz köthető bevándorlók befogadása) megítélése is kiegyensúlyozott.”*

Állásponturnk: A bevándorlók arányaiban kis száma tapasztalataink szerint sem keltik fel általában a társadalom nagy részének érdeklődését, a médiában általában a negatív megítélésű események (pl. illegális migránsok érkezése, menedékkérők tiltakozásai) kerülnek előtérbe, ezért mi is fontosnak tartjuk – a kiegyensúlyozott megítélés fenntartása érdekében – a legális migráció előnyeinek hangsúlyozását.

- *„A munkavállalási célú bevándorlás vonatkozásában azt gyaníthatjuk, hogy a válaszadók egyfelől féltik a munkahelyüket az országba érkező (harmadik országbeli) külföldiektől. Másfelől viszont támogatnák a gazdaság dinamizálása céljából szakképzett munkaerőt beinvitáló szakpolitikát, továbbá a külföldi munkavállalóknak a helyiekével megegyező szociális jogokat biztosítanának.”*

Állásponturnk: A fenti kettősség jellemzi nemcsak az egyes társadalmakat, de az uniós szintű jogalkotási folyamatokat is. Míg a tagállamok tisztában vannak a társadalmi előregedés jelenségével, amely újabb munkaerőigényt támaszt, a kormányoknak kezelniük kell a gazdasági válság eredményeként kialakult munkanélküliséget is, mely gyakran a munkaerőpiac egy részének a bevándorlók előli elzárását eredményezi.

- *„A tanulmányi célú bevándorlás esetében a magyar válaszadók döntő többség arra szavazott, hogy az Európában végzett külföldi hallgatóknak ugyanitt lehetőséget kell adni az elhelyezkedésre. A bevándorlók magasabb tandíjának koncepcióját a megkérdezettek kb. akkora hányada támogatta, mint amekkora ellenezte.”*

Állásponturnk: A tanulmányi célú bevándorlás területén kedvező szabályok kialakítása érdekében a már meglévő uniós irányelv (2004/114/EK irányelv) tekintetében – a kutatókra vonatkozó, uniós szinten harmonizált szabályokkal együtt (2005/71/EK irányelv) – az Európai Bizottság a közelmúltban konzultációt folytatott, amely eredményeinek feldolgozása jelenleg is folyamatban van, és amely alapját képezi egy előre láthatólag 2012 év végén/2013 év elején benyújtandó, a jelenlegi uniós szabályokat módosító, racionalizáló irányelvtervezetnek.

- „A családegyesítés célú bevándorlás terén a válaszadók inkább megengedők voltak, mint elzárkózók.”

Álláspontunk: A családegyesítést szabályozó uniós irányelv (2003/86/EK irányelv) alkalmazását vizsgáló európai bizottsági konzultáció során világossá vált, hogy az irányelvet átültető magyar jogszabályok is megengedőbb, a családegyesítést támogatóbb szemléletet tükröznek, így a jelenlegi magyar szabályozás tükrözi az e téren mért társadalmi igényt.

7. Az európai szakpolitikai környezet vizsgálata alapján felvetett kérdések

„MUNKAVÁLLALÁSI CÉLÚ BEVÁNDORLÁS

1. **{HU}** **Szaktmák** **és** **migráció**
A különböző szaktmákban, foglalkoztatottként való munkavállalás és a migráció kapcsolata.
2. **{HU}** **Vállalkozók** **migrációja**
A külföldi vállalkozók (és az általuk eszközölt működőtőke befektetések) megjelenése sokszoros, közvetlen és közvetett hatásokat is gyakorol a gazdaságra, ezért bevándorlásuk szabályozása külön figyelmet érdemel a gazdaságpolitikában.
3. **{EU}** **Összevont tartózkodási és munkavállalási engedélyezés, egyenlő bánásmód**
Helyes-e, hogy az Unió tagállamai összevont tartózkodási és munkavállalási engedélyezési eljárást, valamint az állampolgárokkal azonos, egyenlő bánásmódot biztosítanak a harmadik országokból származó munkavállalók számára, ahogy ezt az EU vonatkozó irányelvében megfogalmazták? (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:343:0001:01:HU:HTML>)
4. **{EU}** **Egyszerű és gyors eljárás a tartózkodási és munkavállalási engedélyezésben**
A tartózkodási és a munkavállalói engedélyek kiadására és megújítására vonatkozó eljárás legyen egyszerű és gyors az EU-n kívüli állampolgárok számára, ahogy ezt az EU vonatkozó irányelvében megfogalmazták. (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:343:0001:01:HU:HTML>)”

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a **3. pontban megjelölt Összevont engedély irányelv** által megvalósított uniós szintű harmonizáció két nagy szabályozási kört érint: az eljárásjog tekintetében összevont engedélyezési eljárás bevezetését, valamint a már megszerzett engedélyhez kötődő jogok uniós szintű harmonizációját, és az egyenlő bánásmód széleskörű bevezetését. Tekintettel arra, hogy a 4. pont az Összevont engedély irányelv eljárásjogi reformjára vonatkozik, ezért javasoljuk az összevont engedélyezési eljárás és az egyenlő bánásmód kérdéskörét külön-külön **altémaként** kezelni.

„TANULMÁNYI CÉLÚ BEVÁNDORLÁS

5. **{HU}** **Szabályozás munkaerőpiaci előnyök kiaknázása érdekében**
6. **{EU}** **Teljes körű munkavállalói jogok a harmadik országból érkezett hallgatóknak**
Helyes volna-e, ha Magyarország teljes körű munkavállalói jogokat biztosítana a harmadik országból érkezett hallgatóknak, ahogyan erre az EU tanulmányi célú bevándorlásról szóló irányelv (17. cikk) lehetőséget ad? (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:375:0012:0018:HU:PDF>)”

Ahogy jeleztük, a vonatkozó irányelv módosításának kidolgozása jelenleg is folyamatban van az Európai Bizottságban, ennek tárgyalása a tagállamok alkotta Tanácsban 2013 elején kezdődhet meg előre láthatólag.

„CSALÁDEGYESÍTÉS CÉLÚ BEVÁNDORLÁS

7. **{EU}** **Tisztességes-e a beilleszkedési vizsga megkövetelése?**
A harmadik országból bevándorlók számára előírt beilleszkedési vizsga ellentétes-e a tisztességes bánásmód elveivel, amelyeket az Európai Tanács a közös uniós bevándorláspolitikai mérőföldkövet kijelölő Tamperei Nyilatkozatában (1999) megállapított? (http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm#a)

8. {EU} Jövedelmi, lakhatási és betegségbiztosítási feltételek a családgyesítést kérelmezővel szemben
Helyes-e, hogy harmadik országbeli családtagok EU-ba való beutazási, illetve ottani letelepedési szándéka esetében az EU tagállamai továbbra is feltételeket szabnak a családgyesítést kérelmezővel szemben jövedelem, szálláshely és betegségbiztosítás tekintetében, ahogyan erre az EU családgyesítésről szóló irányelve (7. cikk) lehetőséget ad? (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003L0086:HU:HTML>)”

A családgyesítési irányelv alkalmazásáról szóló konzultáció során is felvetődtek ezek a kérdések. az Európai Bizottság döntése szerint iránymutatások kerülnek a jövőben kidolgozásra az irányelv szabályinak egységesebb alkalmazása érdekében.

„HARMADIK ORSZÁGBELIEK LETELEPEDÉSE AZ EU-BAN; HONOSÍTÁSI POLITIKA

1. {HU} **Bevándorlók integrációja általában**
2. {HU} Demográfiai szempontok érvényesítése a bevándorlás magyarországi szabályozásában
3. {HU} **A határon túli magyarokra vonatkozó speciális szabályozások**
4. {EU} A huzamos tartózkodási engedély kérelmezéséhez szükséges igazolások
Némely tagállam csak korlátozottan hajtja végre az EU huzamos tartózkodásról szóló irányelvét az által, hogy a harmadik országbeliektől a letelepedési kérelmekhez további igazolásokat kér mellékelni. A huzamos tartózkodási engedélyhez kapcsolódó jogállás megszerzését megkönnyíteni, vagy épp ellenkezőleg, korlátozni kellene?
(<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003L0109:HU:HTML>)”

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az e témakör 4. pontjában említett „további igazolások” nem feltétlenül értelmezhetők az uniós szabályozásban nem jártas személyek számára. Értelmezhető ugyanis a kérdés felvetése úgy is, hogy feltételek igazolása nélkül szerezz-e meg a huzamos tartózkodási engedélyt a migráns, nem pedig úgy, hogy az irányelvben lefektetett feltételek igazolásán túl kérhető-e további, az irányelv által nem tartalmazott feltétel igazolása. E tekintetben megjegyezzük, hogy a Huzamos tartózkodási irányelv (2003/109/EK) árültetésére vonatkozó jelentés esetében a Magyarországgal kapcsolatban említett többletkövetelmény (erkölcsi bizonyítvány) már törlésre került az igazolandó feltételek sorából a jelentés megállapításainak eredményeképp.

A személyes találkozóra is nyitottak vagyunk, javasolnám az **október 15-ével kezdődő hetet**.

Köszönettel és üdvözzlettel:

Molnár Tamás

dr. Molnár Tamás/ Mr. Tamás MOLNÁR/M. Tamás MOLNÁR
osztályvezető/head of unit/chef d'unité
Migrációs és Határigazgatási Osztály/Migration, Asylum and Border Management Unit/Unité des migrations, de l'asile et de la gestion des frontières
Európai Együttműködési Főosztály/ Department of EU Cooperation/Département de la coopération dans les affaires européennes
Belügyminisztérium / Ministry of Interior - Hungary/Ministère de l'Intérieur - Hongrie
tel/tél.: + 36 1 441 1968
mobil/cellphone/portable: +36 30 511 99 49
fax: +36 1 441 1885
www.kormany.hu

